

K O
G RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

LIETUVOS
RESPUBLIKOS
KULTŪROS
MINISTERIJA

norstat

Lietuvos gyventojų dalyvavimo kultūroje ir pasitenkinimo kultūros paslaugomis tyrimas

dr. Laima Nevinskaitė, Domantas Gailius

2024 m. kovo 1 d.

Šiandien aptarsime

- Kultūros sritys: užsiėmimas kultūros veiklomis, socialinis dalyvavimas, vartojimas, prieinamumas ir kokybė, kiti rodikliai
- Gyventojų įsitraukimo į kultūrą tipai
- Kultūros sąsajos su socialiniais ir pilietiniais aspektais

Apie tyrimą

K O
G

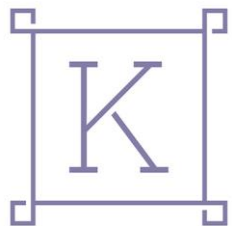

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

norstat

Kultūra^τ

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

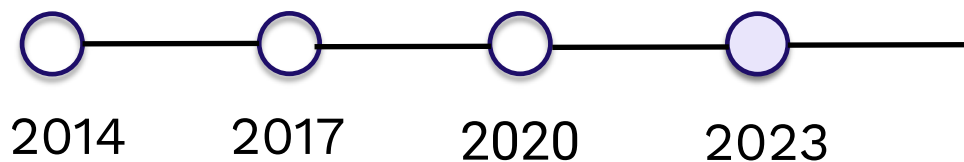
LIETUVOS
RESPUBLIKOS
KULTŪROS
MINISTERIJA

K O
G

RINKODAROS IR
KOMUNIKACIJOS
MOKSLŲ INSTITUTAS

norstat

Lietuvos gyventojai nuo **15** metų

2023 m. liepa – rugpjūtis

Apklausta: 3307

Tyrimo temos

Užsiėmimas Socialinis dalyvavimas Vartojimas

Kinas ir videomenas

Muziejai ir galerijos

Literatūra ir
periodinė spauda

Vizualusis menas,
dizainas,
architektūra, amatai

Viešosios
bibliotekos

Scenos menai

Kultūros paveldas

Archyvai

Specialieji
klausimai

Socialiniai,
pilietiniai klausimai

Apklauso atlikimo data

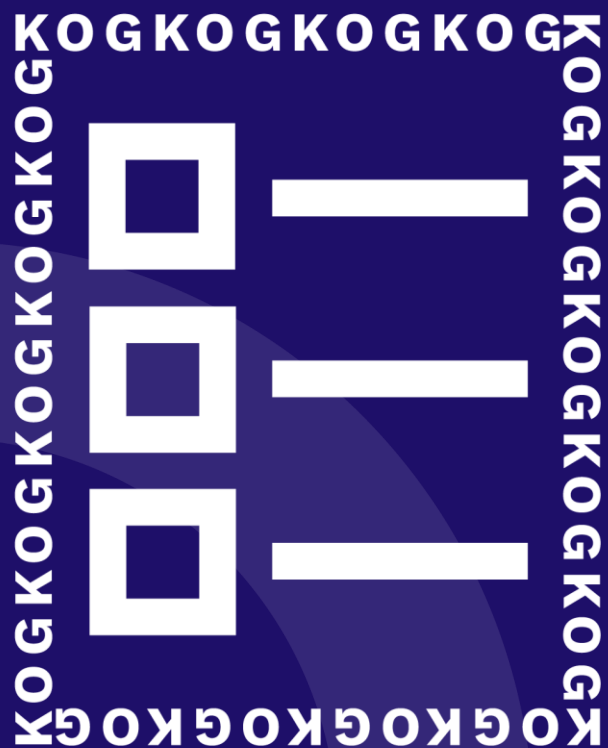
2023 metų liepa – rugpjūtis.

- Respondentų prašoma mąstyti apie pastaruosius 12 mėn.

Žymėjimai

% ▲ - statistiškai reikšmingai didesnė reikšmė lyginant su Lietuvos vidurkiu arba lyginant su ankstesniu tyrimu

% ▼ - statistiškai reikšmingai mažesnė reikšmė lyginant su Lietuvos vidurkiu arba lyginant su ankstesniu tyrimu

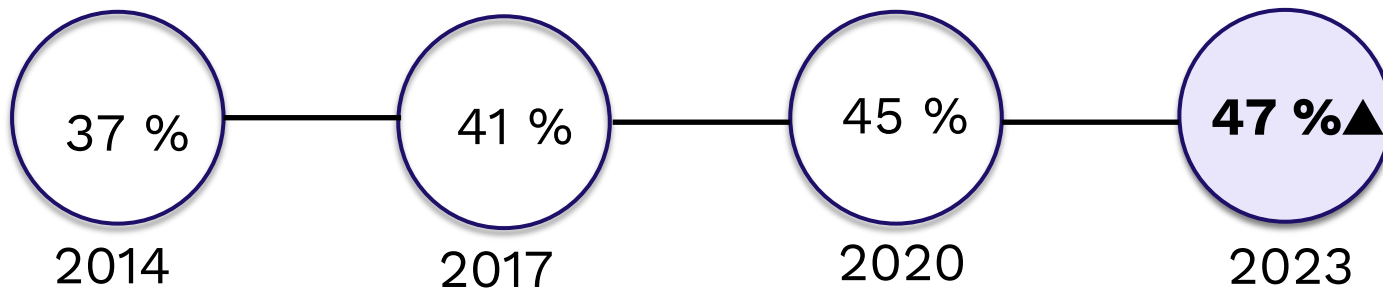

Kultūros sritys

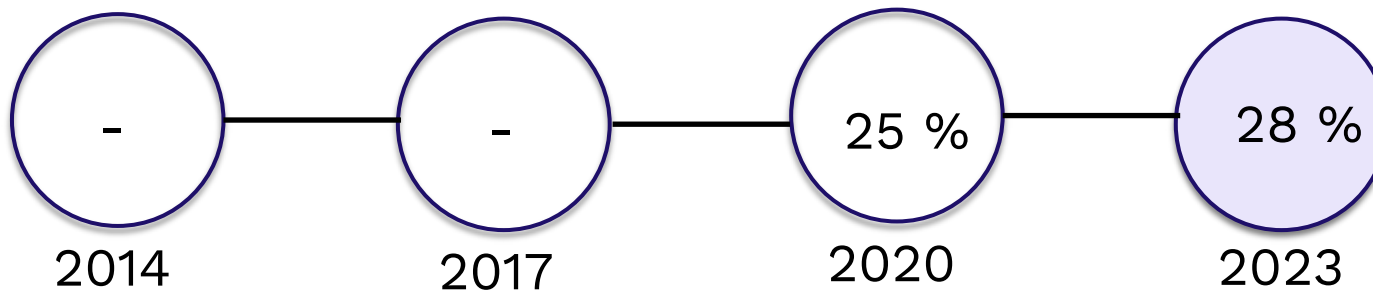
Užsiėmimas kultūros veiklomis, socialinis dalyvavimas, vartojimas, prieinamumo ir kokybės vertinimas, kiti rodikliai

Užsiėmimas kūrybine ir (ar) kultūrine veikla – tai gyventojų įsitraukimas į kultūrinės veiklas, užsiėmimas kūryba ar menine raiška, pavyzdžiui, dainavimu, tapymu, lipdymu, filmo kūrimu.

Užsiėmimas kūrybine ir (ar) kultūrine veikla

Tiek gyventojų **patys užsiėmė** kokia nors kultūrine veikla per metus

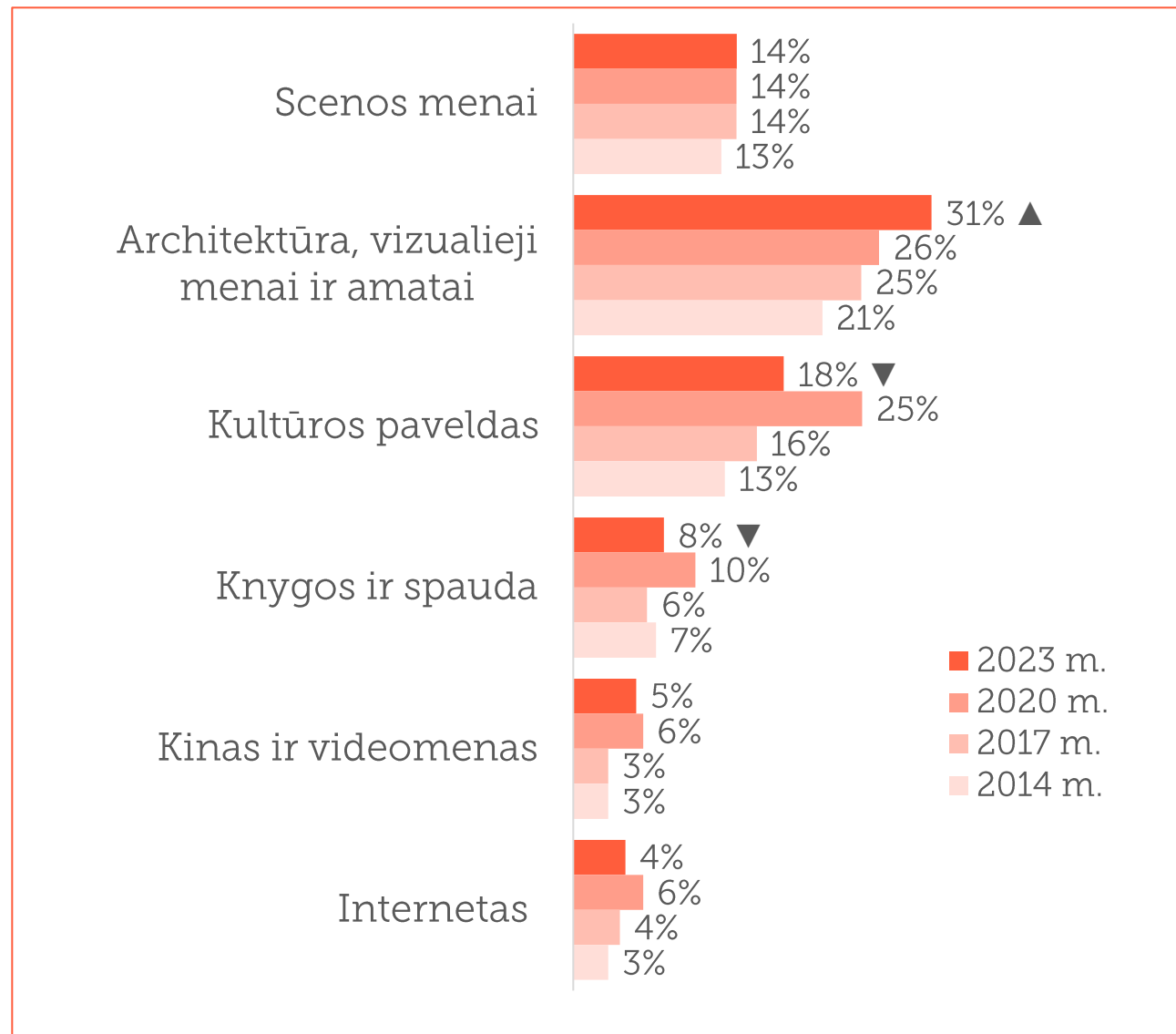

Tiek gyventojų, **esančių mažiau palankiame kultūriniam kontekste**, patys užsiėmė kokia nors kultūrine veikla per metus

Užsiėmimas kūrybine ir (ar) kultūrine veikla pagal sritis

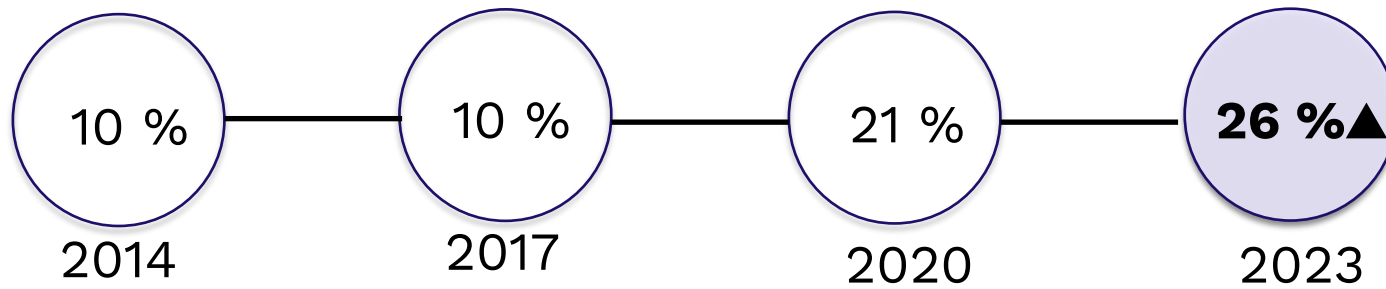
Dažniausiai gyventojai užsiima vizualiųjų menų, amatų ir architektūros srities bei kultūros paveldo veikla.

Padidėjo užsiėmimas architektūros, vizualiųjų menų ir amatų veikla, sumažėjo užsiėmimas kultūros paveldo bei knygų ir spaudos veikla.

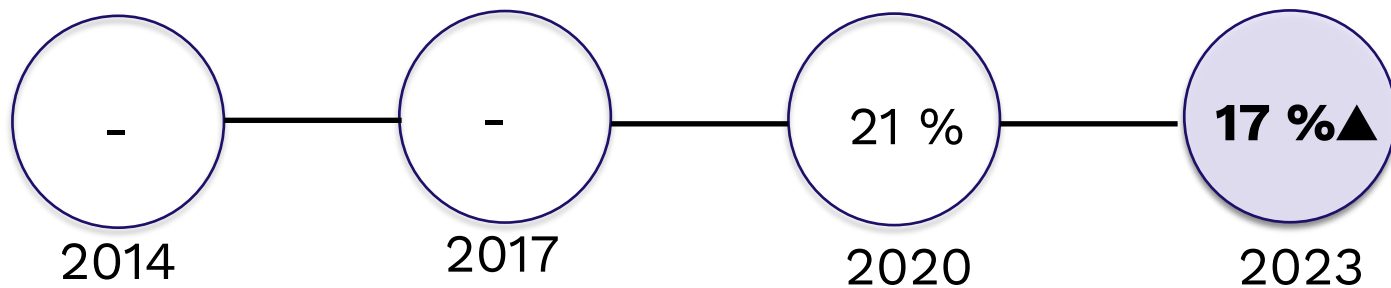

Socialinis dalyvavimas, savanoriavimas – tai gyventojų socialinė, savanoriška veikla, susijusi su kultūros klubais, draugijomis, grupėmis, organizacijomis, prisidėjimas prie jų veiklos savo laiku ar resursais. Toks dalyvavimas apima mecenatystės, labdarinę, bendruomeninę veiklą, susijusią su kultūra.

Socialinis dalyvavimas

Tiek gyventojų **socialiai dalyvavo** kokioje nors kultūrinėje veikloje per metus

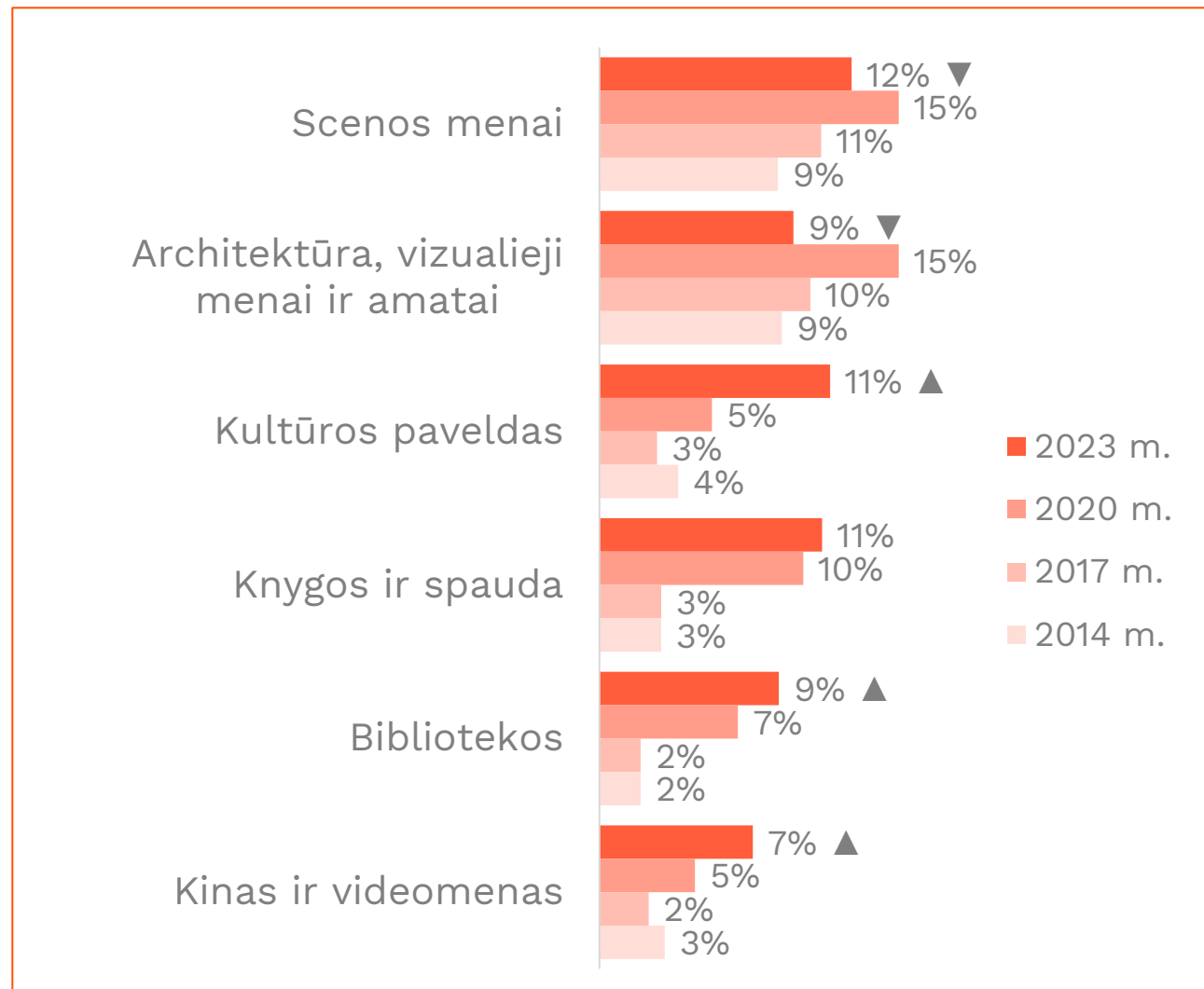

Tiek gyventojų dalyvavo mecenatystės, labdaros, savanorystės, bendruomeninėje veikloje per metus

Socialinis dalyvavimas pagal sritis

Daugiausia socialiai dalyvaujančių – scenos menų, kultūros paveldo, knygų ir spaudos srityse.

Išaugo socialinis dalyvavimas kultūros paveldo, bibliotekų, kino ir videomeno srityse, sumažėjo – scenos menų, architektūros ir vizualiųjų menų ir amatų srityje.

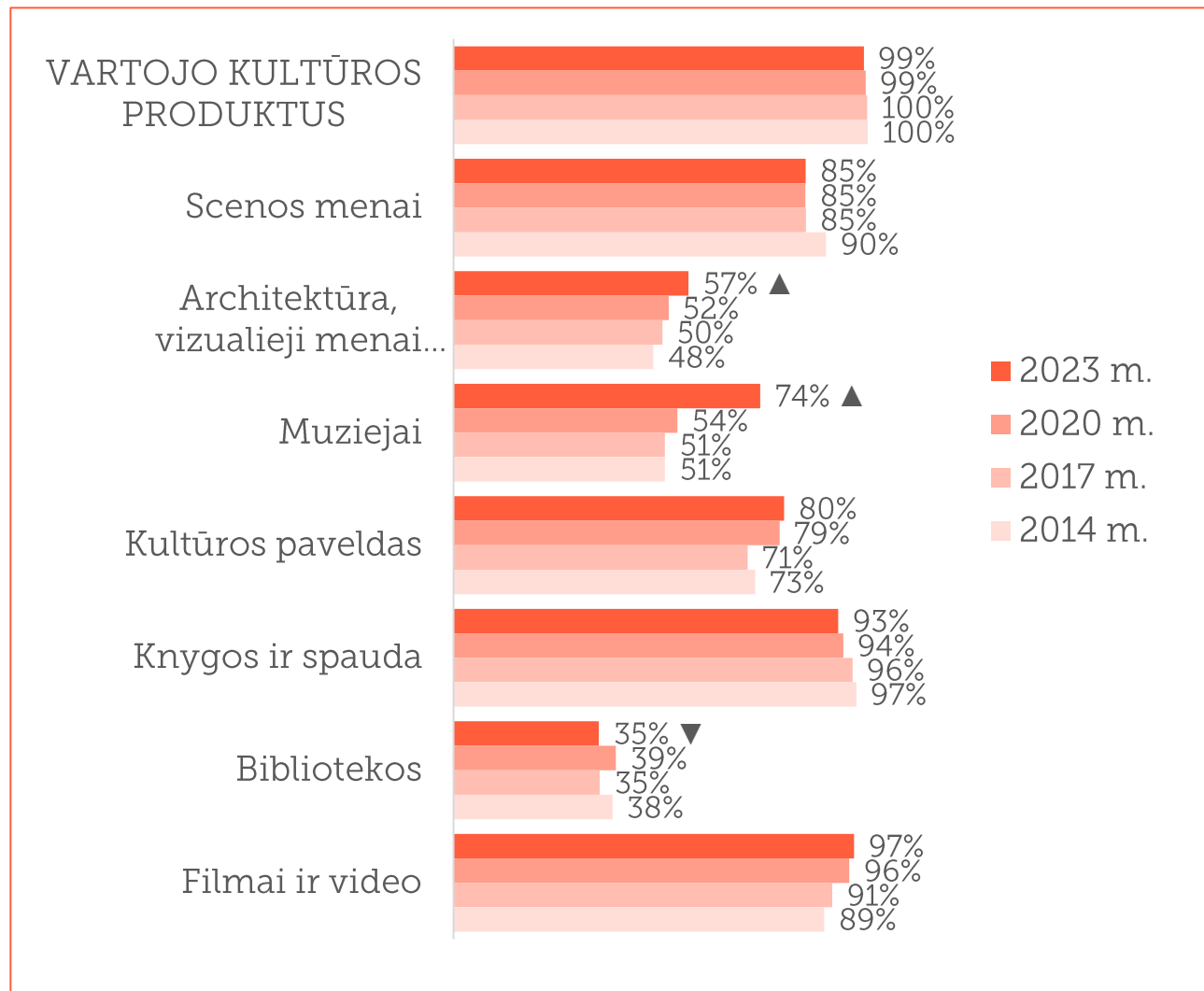

Naudojimasis (lankymasis, vartojimas) – tai gyventojų lankymasis renginiuose, naudojimasis kultūros paslaugomis, kultūros produktų vartojimas.

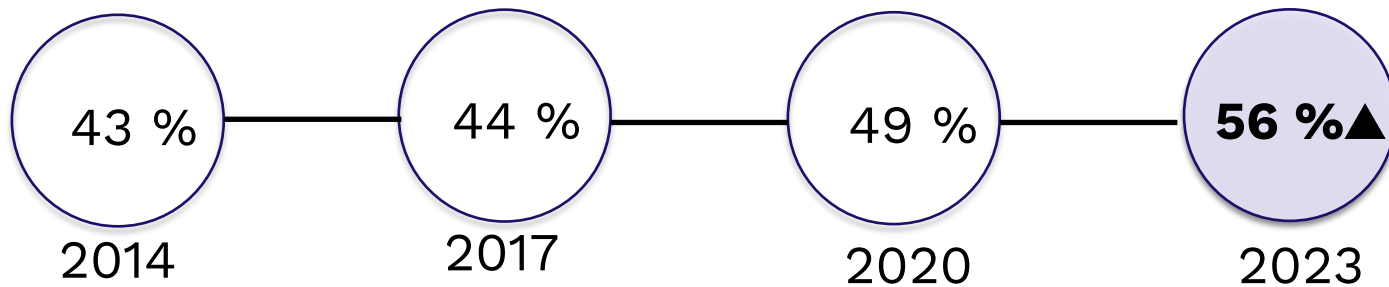
Kultūros sričių vartojimas gyvai ir virtualiai

Dažniausiai vartojami: filmai, knygos ir periodinė spauda, scenos menai.

Išaugo architektūros, vizualiųjų menų ir amatų renginių bei muziejų lankymas, sumažėjo naudojimasis bibliotekų paslaugomis.

Kultūros sričių vartojimas gyvai

Tiek gyventojų vartojo bent 4 kultūros produktus / paslaugas gyvai* per 12 mėn.

* Kultūriniai renginiai, parodos, muziejai, kultūros paveldo objektai, archyvai, bibliotekos, kinas, knygos.

Kultūros sričių vartojimas gyvai

70 %

skaitė knygas

37 %

lankėsi kine ar kino festivalyje

70 % ▲

lankėsi scenos meno renginiuose

31 %

lankėsi bibliotekoje

61 %

lankė kultūros paminklus

57 % ▲

lankėsi architektūros ar vizualiųjų menų renginiuose

60 % ▲

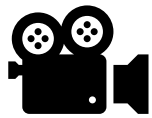
lankėsi muziejuje

4 %

lankėsi ar kreipėsi į archyvą gyvai

Kultūros prieinamumo ir kokybės rodiklių apskaičiavimas

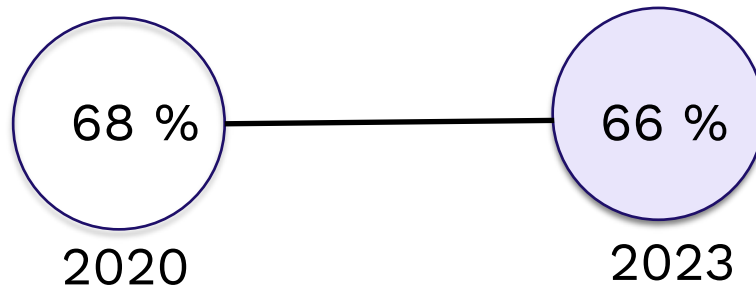

Palankiai vertina kultūros prieinamumą / kokybę:

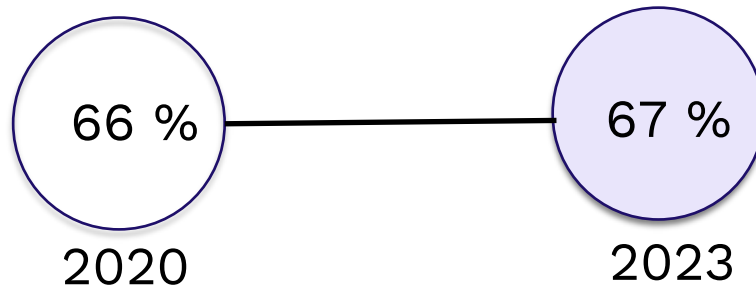
- labai gerai arba gerai vertina
- bent pusės sričių
- gyvai prieinamo arba skaitmeninio turinio
- prieinamumą / kokybę.

2023 m. atskirtas kultūros gyvai ir skaitmeninio turinio prieinamumo bei kokybės vertinimas, todėl bendrieji sričių vertinimo rodikliai nėra visiškai palyginami su 2020 m.

Kultūros prieinamumo ir kokybės rodikliai 2020–2023 m.

Tiek gyventojų yra patenkinti kultūros produktų / paslaugų **prieinamumu**

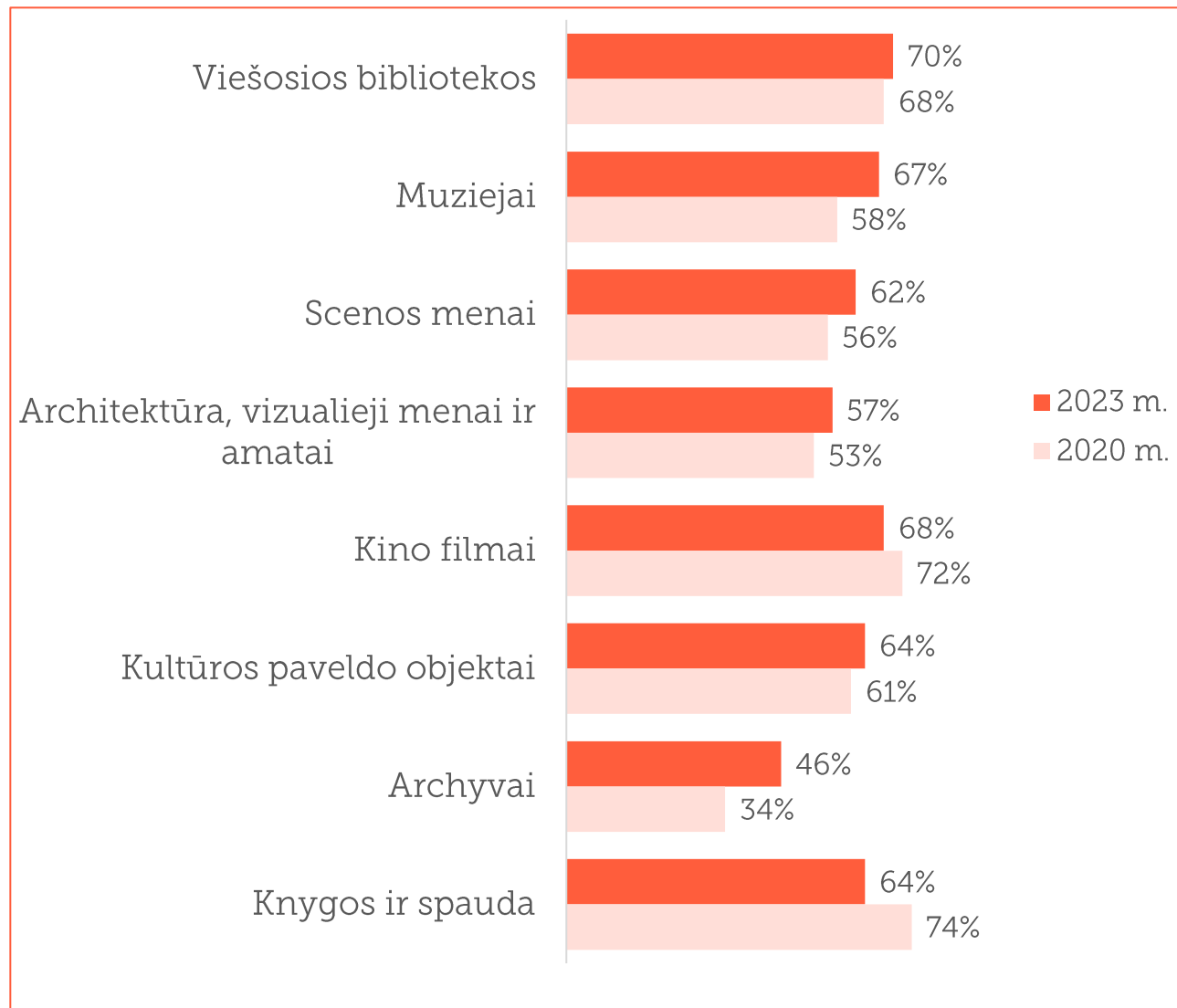

Tiek gyventojų yra patenkinti kultūros produktų / paslaugų **kokybe**

Kultūros sričių prieinamumas 2023 m.

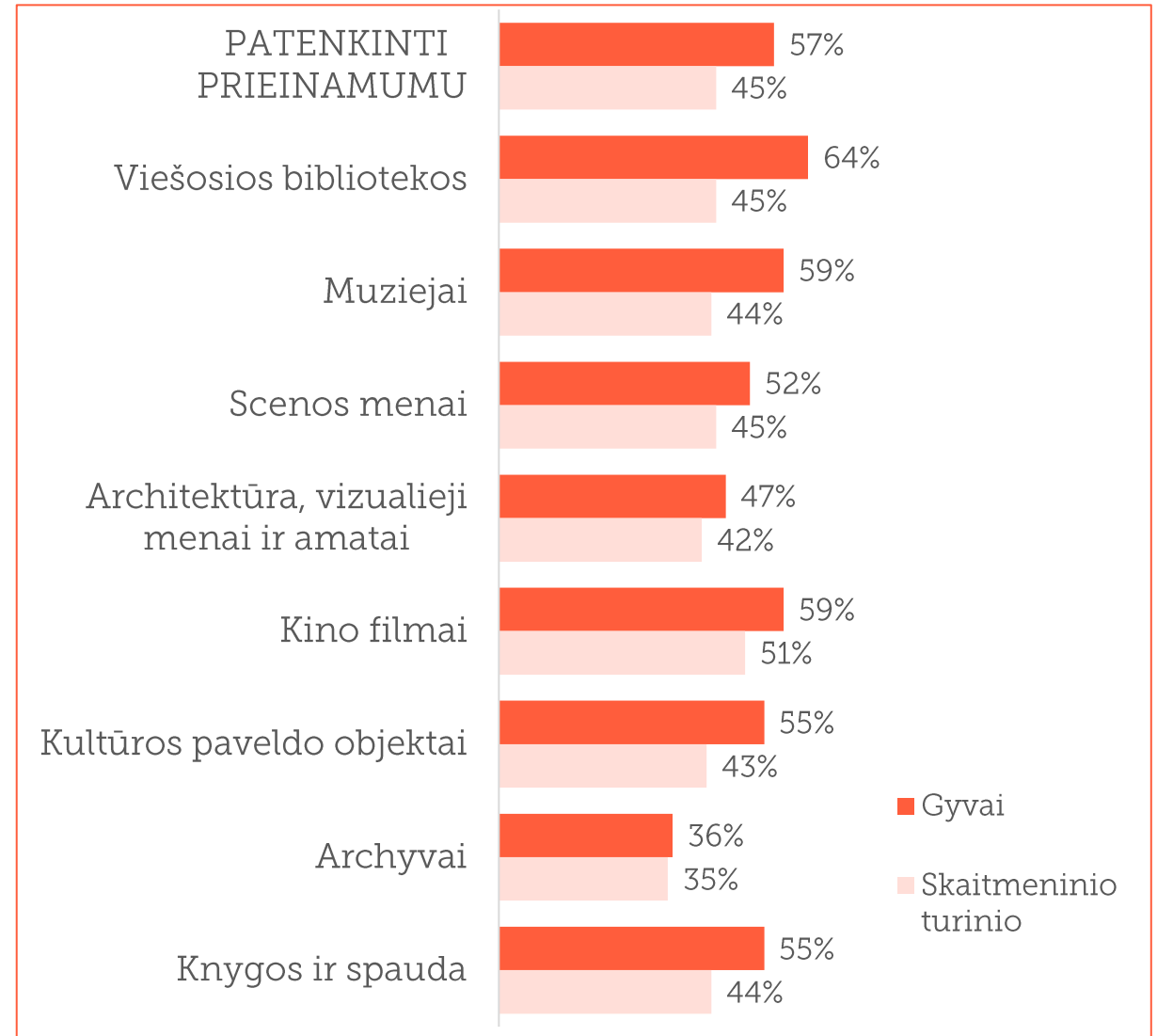
Geriausiai vertinamas viešųjų bibliotekų prieinamumas, nedaug atsilieka kino filmai ir muziejai. Žemiausiai vertinamas archyvų prieinamumas.

Lyginant su 2020 m., pagerėjo muziejų ir archyvų prieinamumo vertinimas, pablogėjo – knygų ir spaudos prieinamumo vertinimas.

Prieinamumas gyvai vs. skaitmeninio turinio prieinamumas

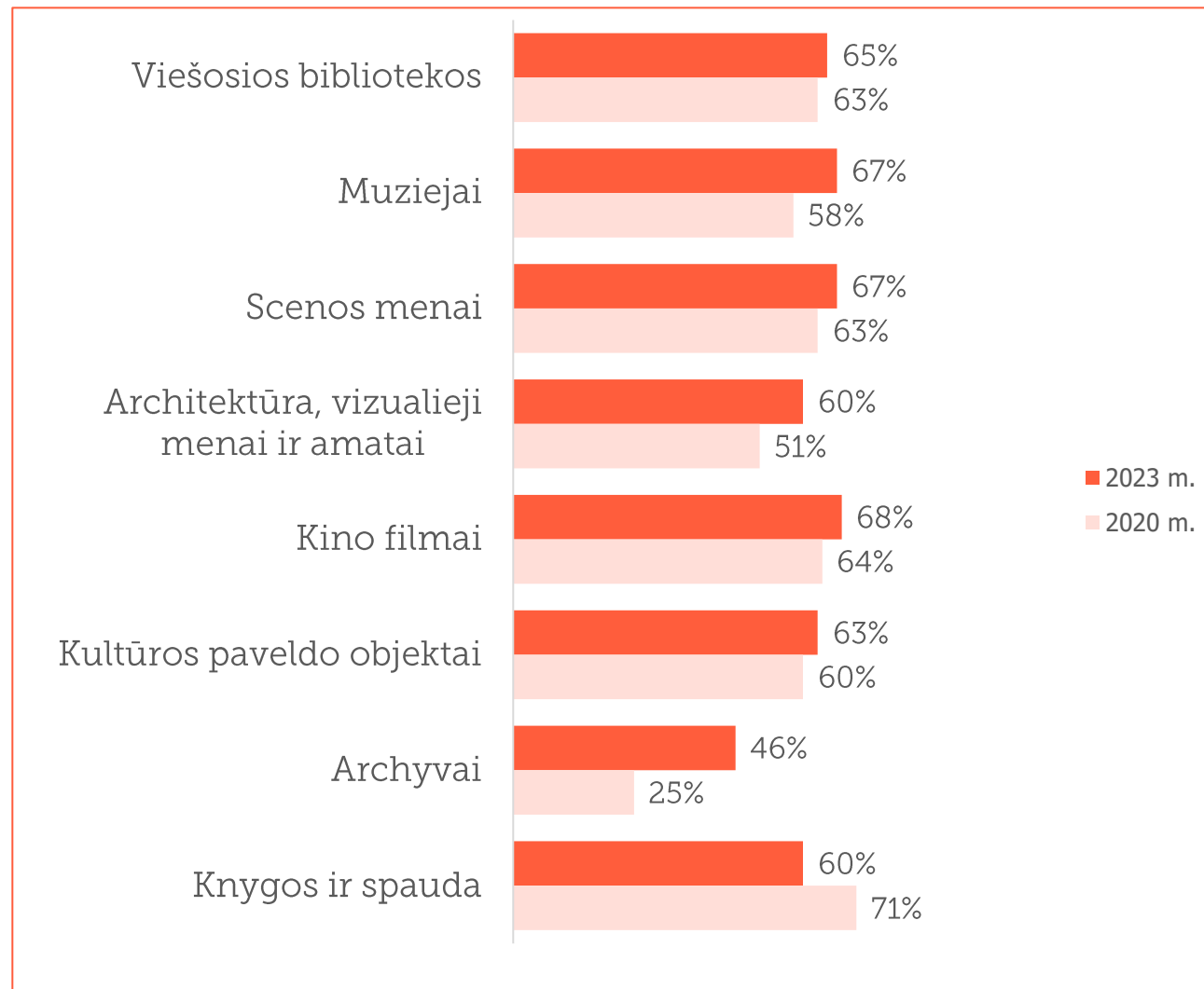
Vienodai vertinamas tik archyvų prieinamumas gyvai ir skaitmeninis prieinamumas. Visų kitų sričių skaitmeninio turinio prieinamumas vertinamas prasčiau.

Kultūros sričių kokybė 2023 m.

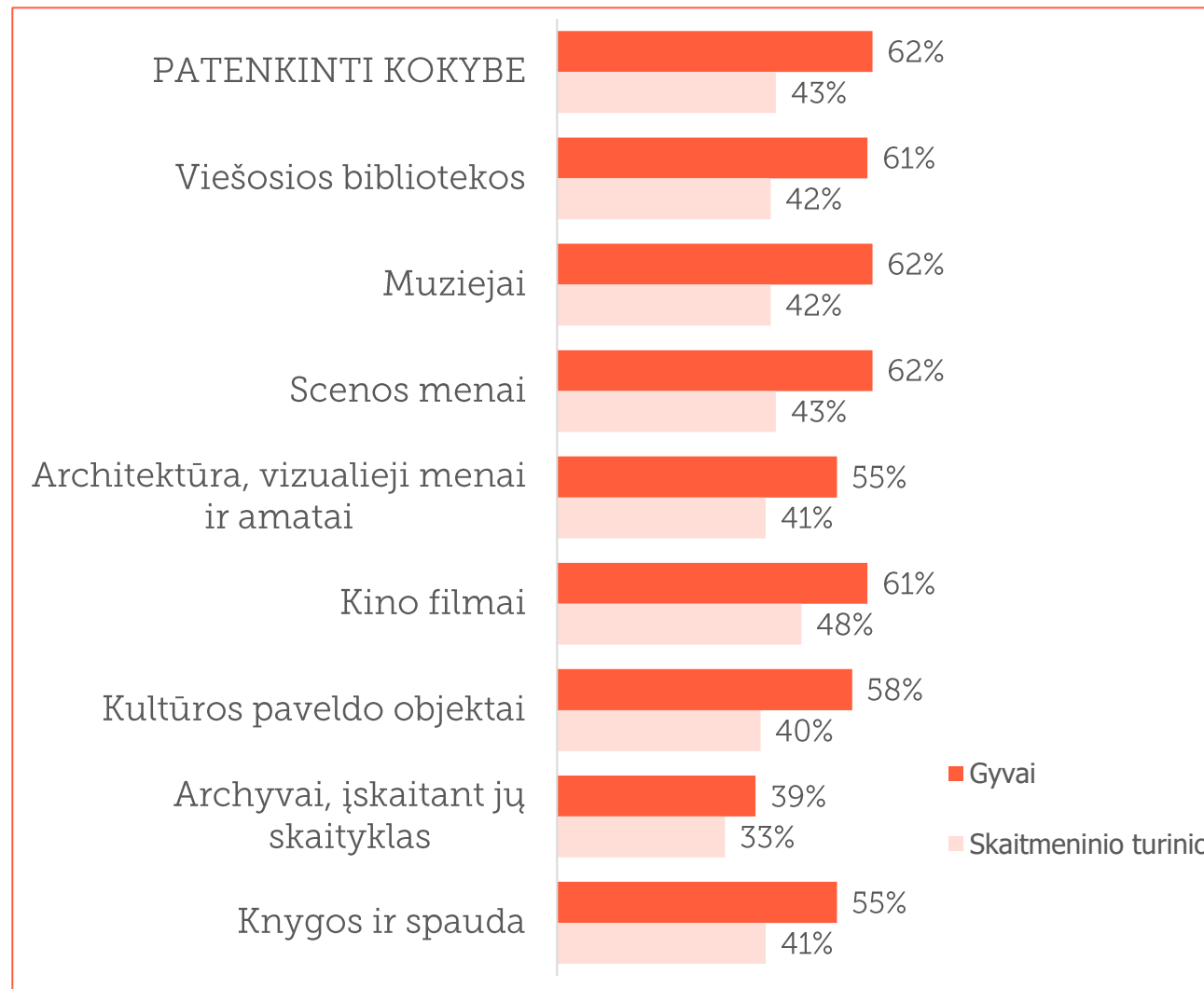
Geriausiai vertinami kino filmai, nedaug atsilieka muziejai ir scenos menai.

Lyginant su 2020 m., pagerėjo archyvų, muziejų, architektūros, vizualiųjų menų ir amatų kokybės vertinimas, pablogėjo – knygų ir spaudos kokybės vertinimas.

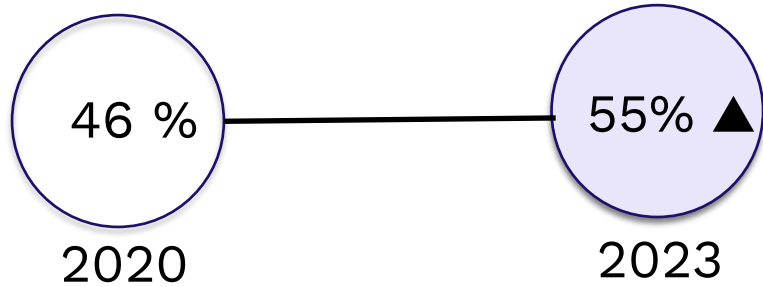

Kokybė gyvai vs. skaitmeninio turinio kokybė

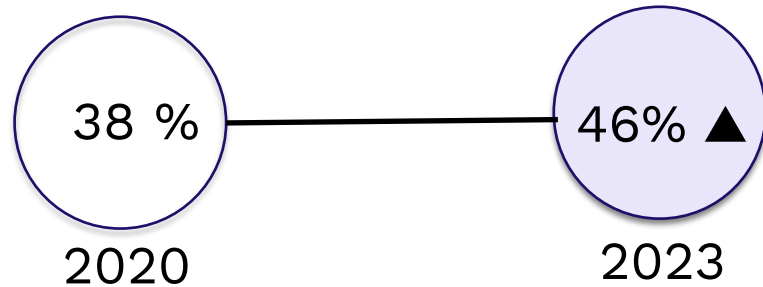
Mažiausias atotrūkis yra tarp archyvų kokybės gyvai ir skaitmeninės kokybės vertinimo. Visų kitų sričių skaitmeninio turinio kokybė vertinama prasčiau.

Kiti rodikliai (1)

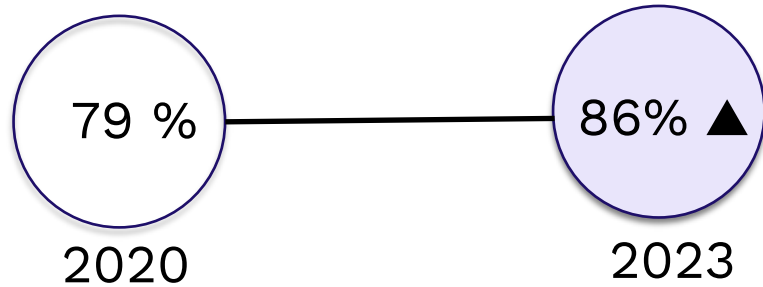

Gyventojų, per paskutinius 12 mėn. lankusių istorinės atminties įprasminimo renginius (valstybines šventes, minėjimus ir pan.), dalis

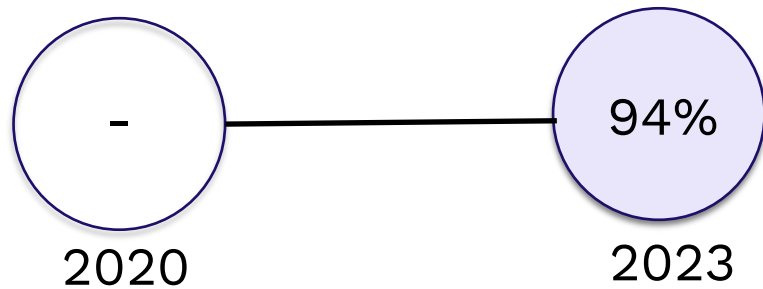

Visuomenės dalis, dalyvaujanti istorinės atminties įprasminimo renginiuose ir kaip vertybę puoselejanti pilietinį ir tautinį tapatumą

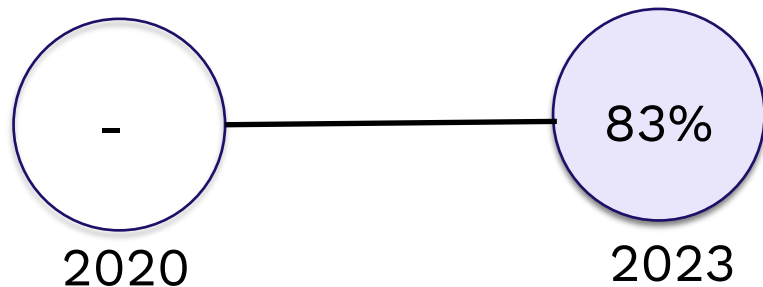
Kiti rodikliai (2)

Gyventojų, kuriems patogiu ir nekyla kliūčių kalbėti taisyklinga lietuvių kalba, dalis

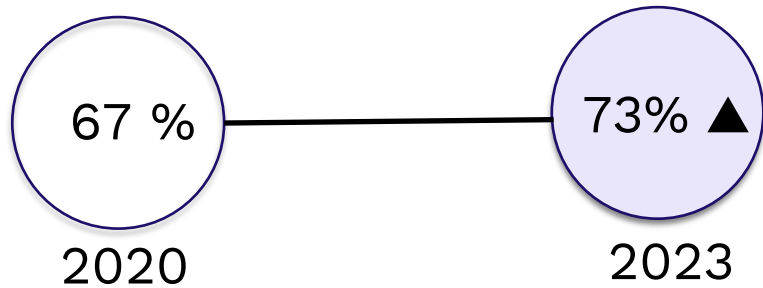

Gyventojų, kuriems vartoti lietuvių kalbą yra patrauklu, dalis

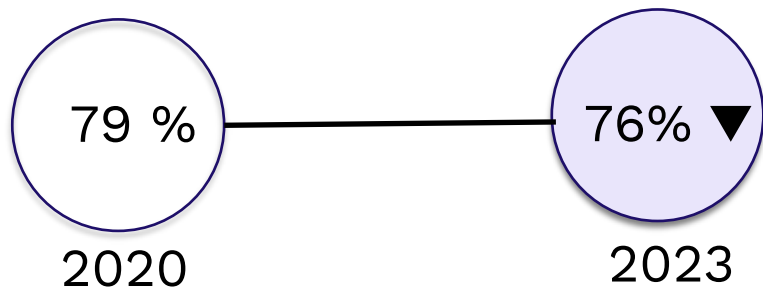

Gyventojų, kuriems asmeniškai svarbu vartoti taisyklingą lietuvių kalbą, nes taip saugomas tautiškumas, dalis

Kiti rodikliai (3)

Ne lietuvių tautybės gyventojų, teigiančių, kad jų asmeninis tapatumas yra tvirtai susijęs su Lietuvos kultūra, dalis

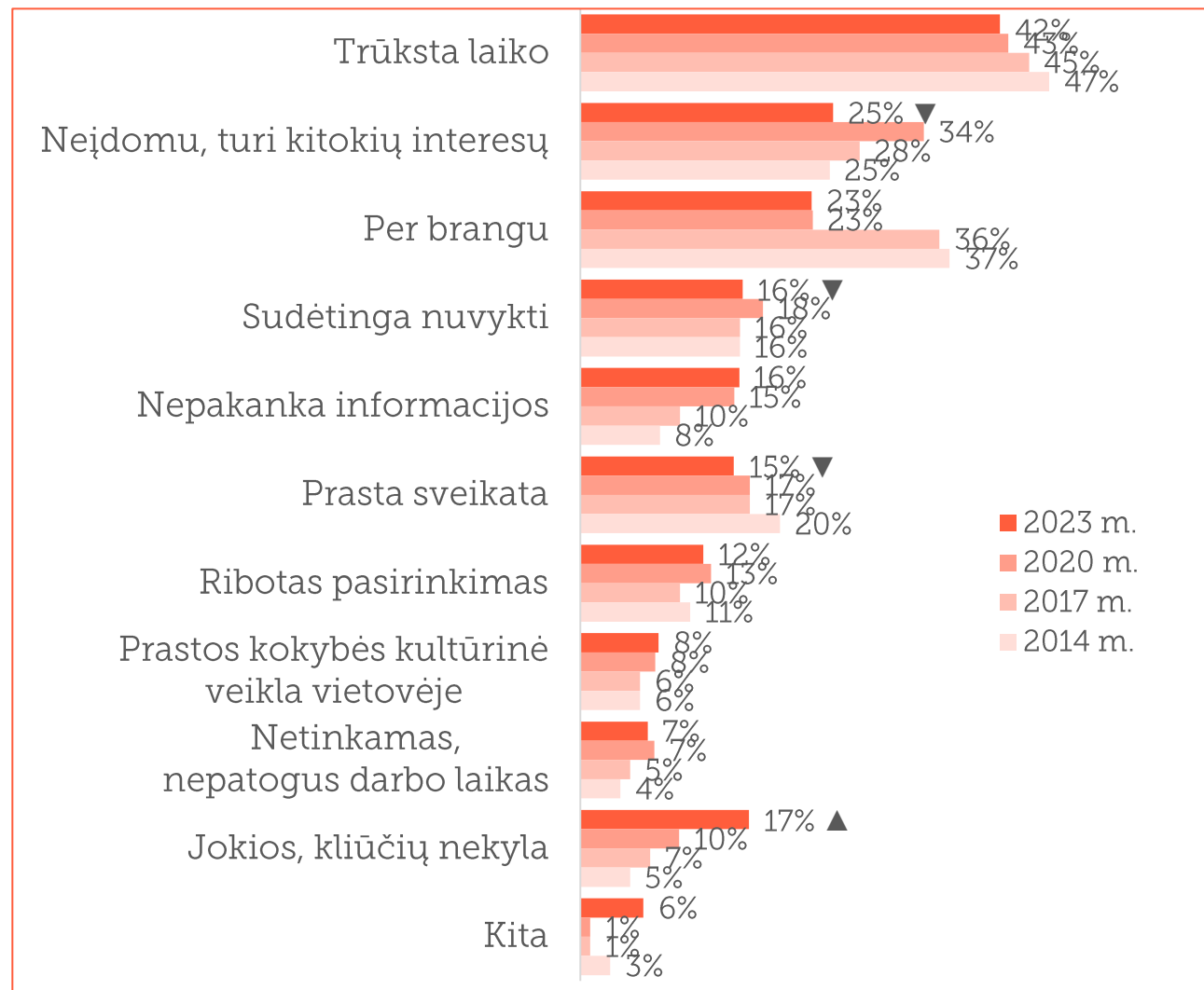

Gyventojų, manančių, kad visuomenei naudinga, kuomet ji sudaryta iš skirtingoms kultūroms priklausančių žmonių, dalis

Kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą

Pagrindinės kliūtys įsilieti į kultūrinį gyvenimą – laiko ir intereso stoka bei kaina.

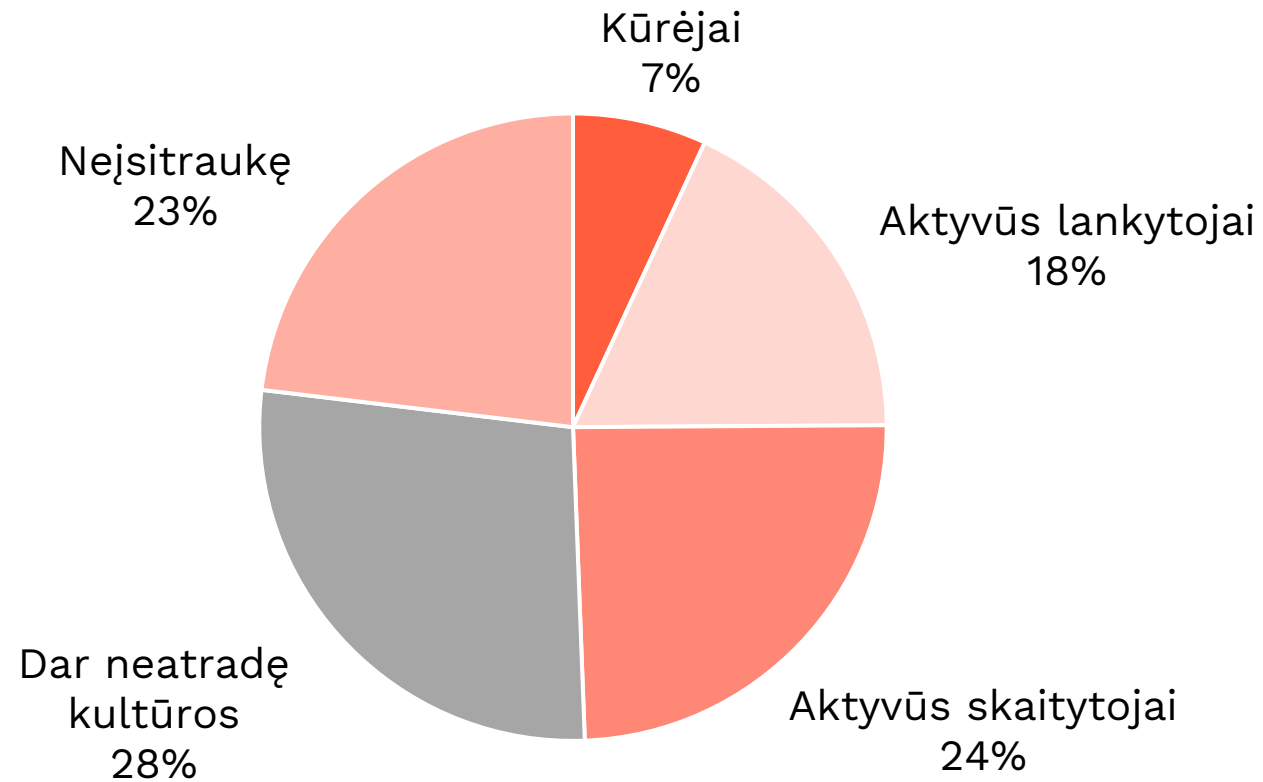
2023 m. pastebimai sumažėjo kaip kliūtį nurodžiusių intereso stoką, padaugėjo nenurodžiusių nė vienos kliūties.

Gyventojų tipai pagal dalyvavimą kultūroje

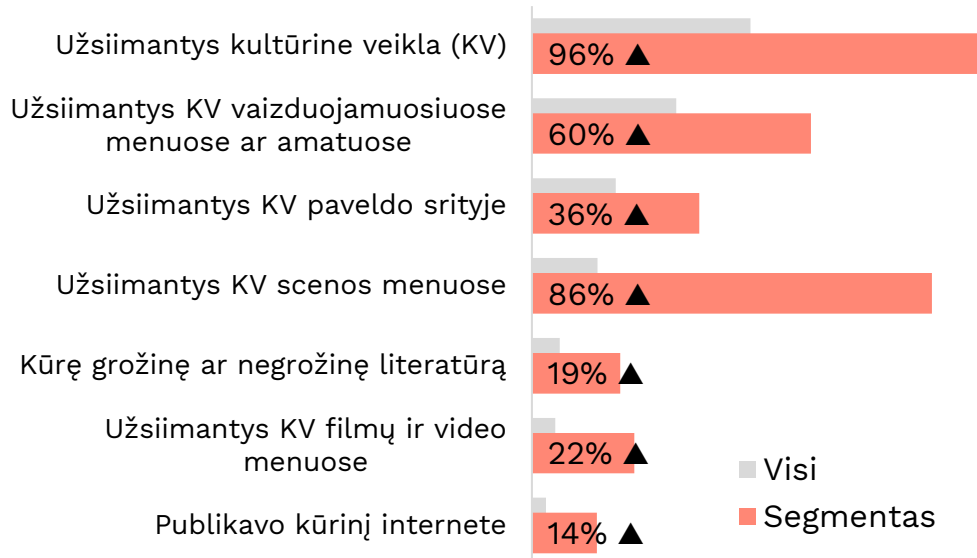
GYVENTOJŲ SEGMENTAI PAGAL DALYVAVIMĄ KULTŪROJE IR KULTŪROS VARTOJIMĄ

Kūrėjai

7% gyventojų

Užsiėmimas kūrybine ar kultūrine veikla

NEPALANKUS KULTŪRINIS KONTEKSTAS

8% ▼

SKAITYMAS

Vidutiniškai 17,1 ▲ knygų per metus

MENO KŪRINIAI NAMIE

88% ▲ turi vizualiojo meno kūrinių namuose

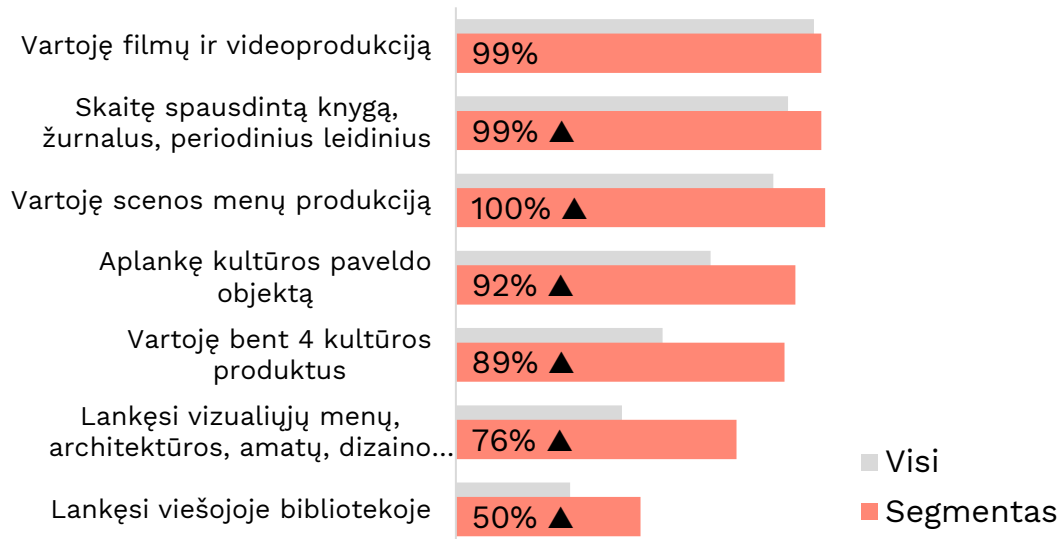

Klaipėdos lėlių teatras, Vlado Suncovo dirbtuvės, Kristijono Lučinsko nuotr.

Aktyvūs lankytojai

18% gyventojų

Naudojimasis kultūros paslaugomis

NEPALANKUS KULTŪRINIS KONTEKSTAS

13% ▼

SKAITYMAS

Vidutiniškai 13,6▲ knygų per metus

MENO KŪRINIAI NAMIE

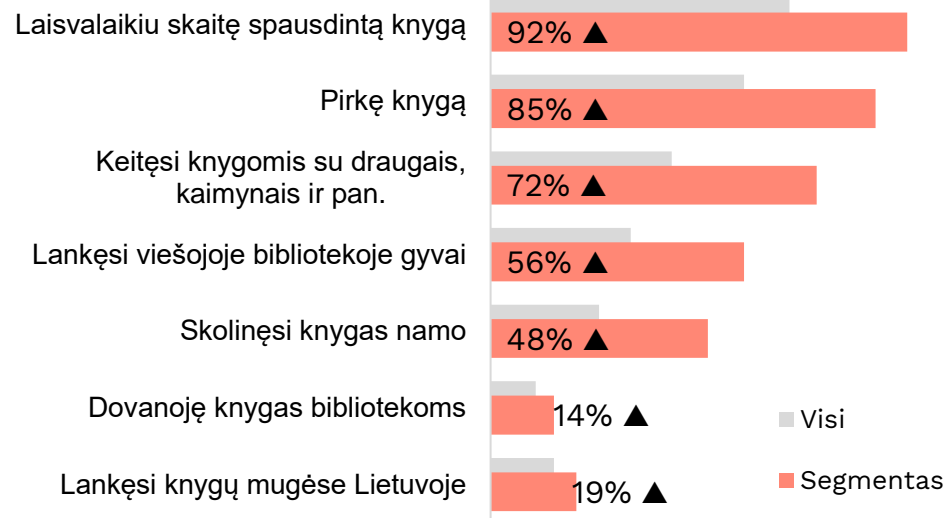
80%▲ turi vizualiojo meno kūrinių namuose

Aktyvūs skaitytojai

24% gyventojų

Knygų skaitymas

NEPALANKUS
KULTŪRINIS
KONTEKSTAS

15% ▼

SKAITYMAS

Vidutiniškai 14,6▲
knygų per metus

MENO KŪRINIAI
NAMIE

68%▲ turi vizualiojo
meno kūrinių namuose

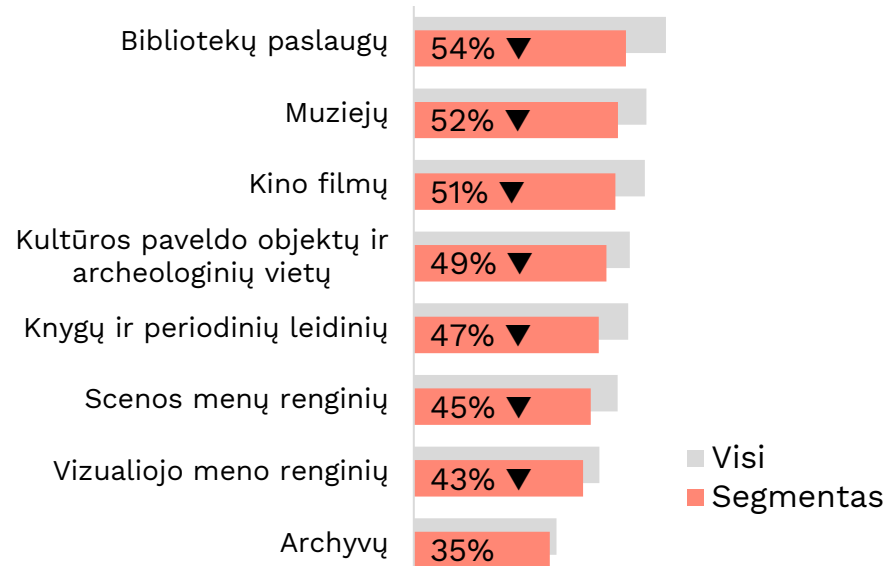

MO muziejaus veiklos, Ryčio Šeškaičio nuotr.

Dar neatradę kultūros

28% gyventojų

Pasitenkinimas kultūros sričių prieinamumu

NEPALANKUS
KULTŪRINIS
KONTEKSTAS

24% ▲

SKAITYMAS

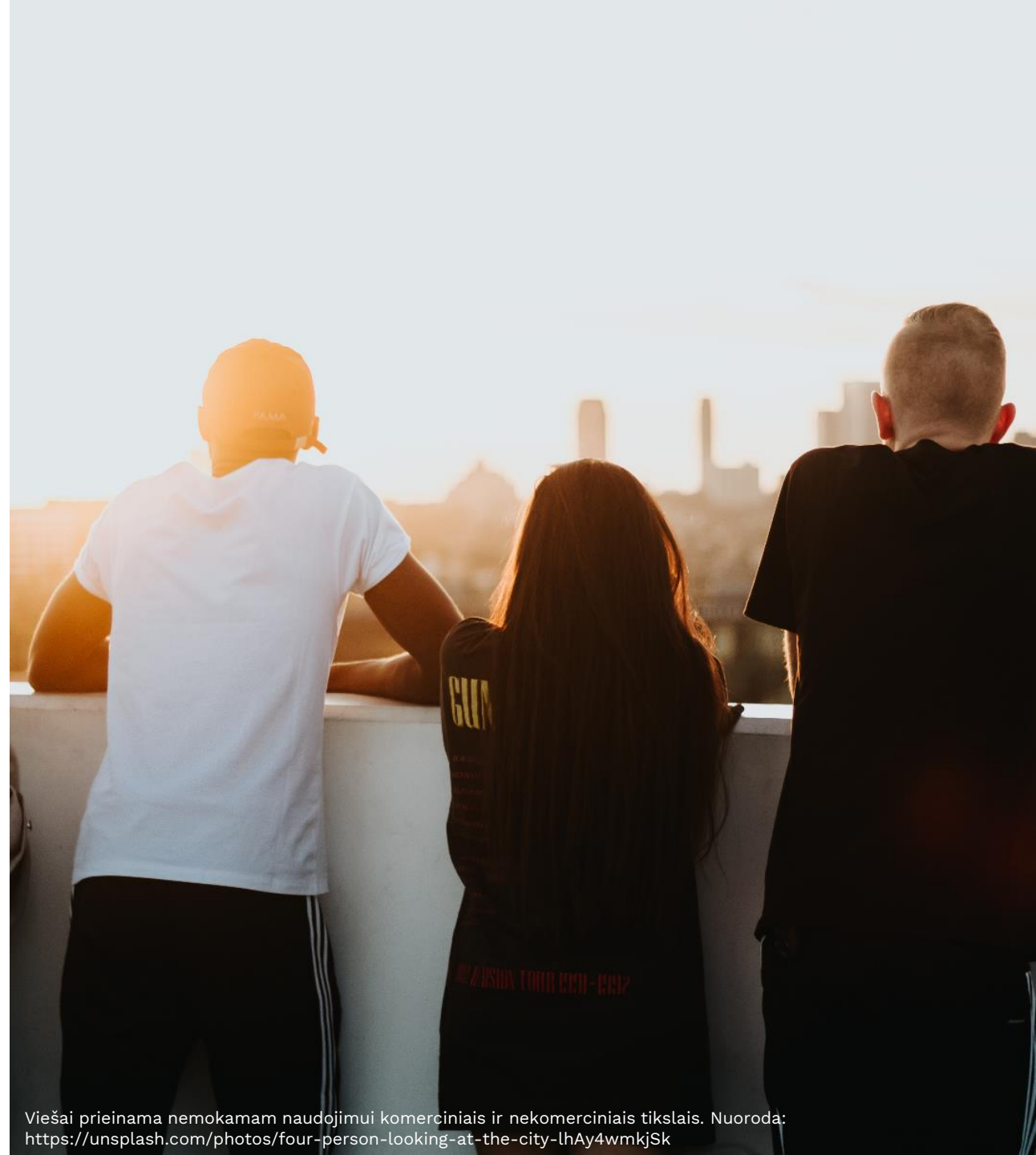

Vidutiniškai 2,7 ▼
knygų per metus

MENO KŪRINIAI
NAMIE

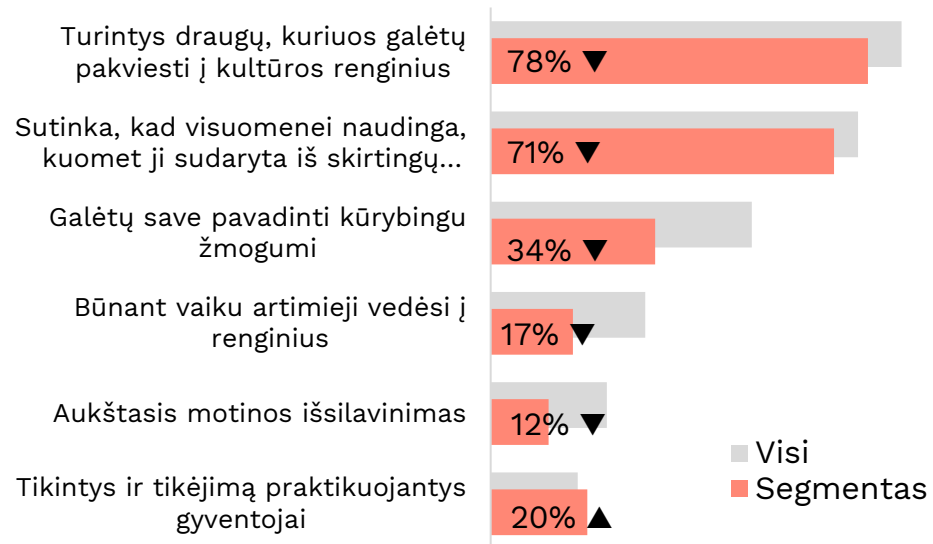
50% ▼ turi vizualiojo
meno kūrinių namuose

Neįsitraukusieji

23% respondentų

Kultūrinis profilis

NEPALANKUS KULTŪRINIS KONTEKSTAS

35% ▲

SKAITYMAS

Vidutiniškai 2,4 ▼ knygų per metus

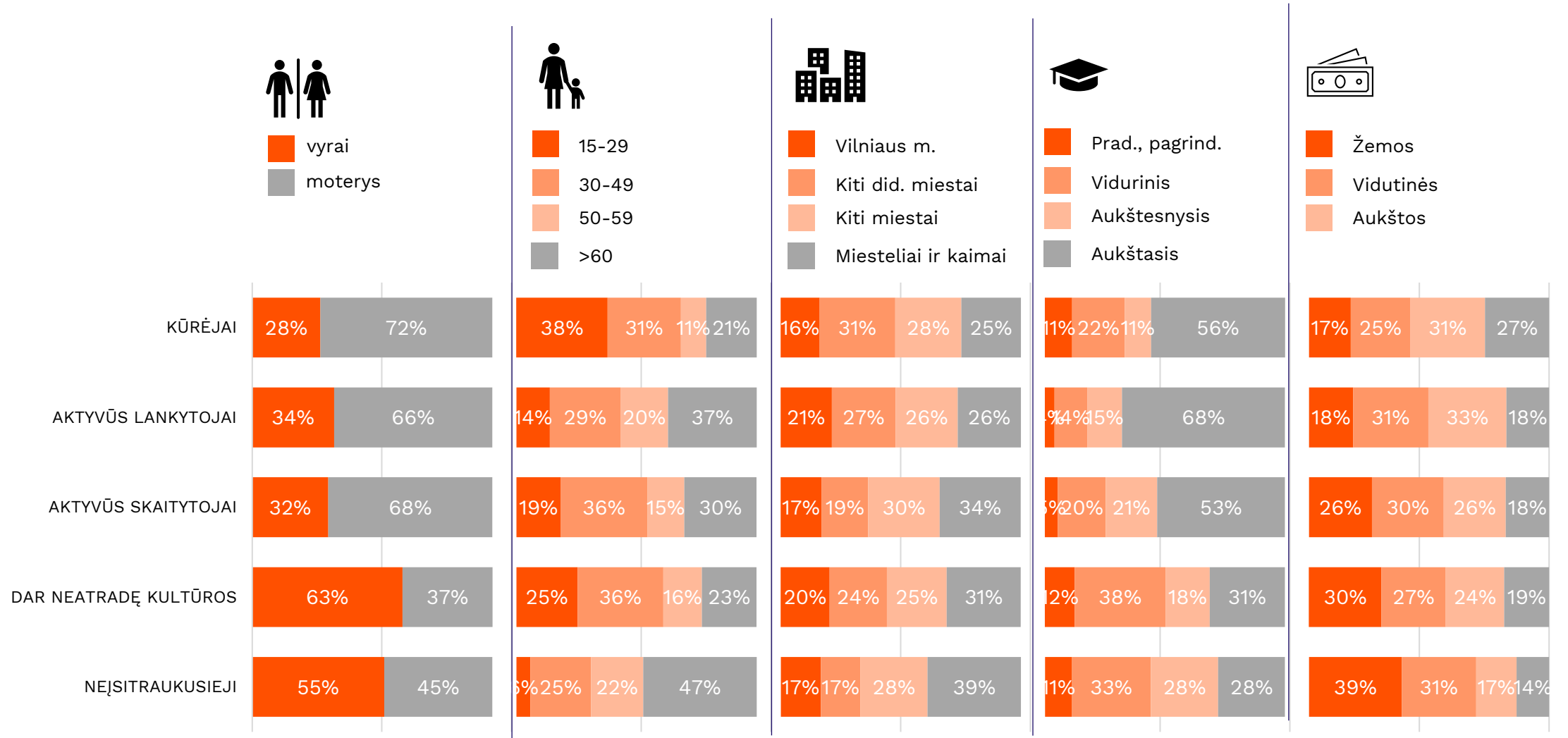
MENO KŪRINIAI NAMIE

53% ▼ turi vizualiojo meno kūrinių namuose

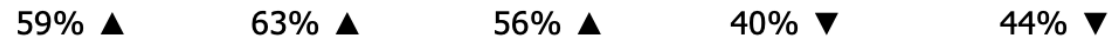

Sociodemografinės charakteristikos

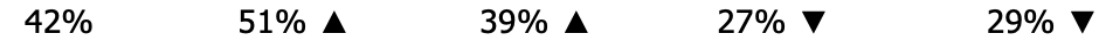
Ar Jūs didžiuojatės, kad esate Lietuvos pilietis (-ė) ?
LABAI DIDŽIUOJUOSI

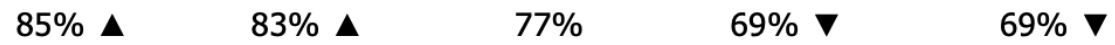
Tapatybė, pilietiškumas ir laimė

Asmeninis tapatumas yra tvirtai susijęs su Lietuvos kultūra
VISIŠKAI PRITARIU

Ar Jūs galėtumėte apie save pasakyti, kad, apskritai imant, Jūs buvote...
LAIMINGAS, LABAI LAIMINGAS

Kultūrinis kontekstas

		Kūrėjai	Aktyvūs lankytojai	Aktyvūs skaitytojai	Dar neatradę kultūros	Neįsitraukusieji
Aukštasis tėvo išsilavinimas	15% VISŲ GYVENTOJŲ	28% ▲	27% ▲	21%	17%	9% ▼
Aukštasis motinos išsilavinimas	20% VISŲ GYVENTOJŲ	38% ▲	33% ▲	26%	23%	12% ▼
Būnant vaiku / paaugliu, artimieji vesdavosi į koncertus, teatrus, muziejus	28% VISŲ GYVENTOJŲ	51% ▲	42%	37%	28%	17% ▼
Vaikystėje lankė muzikos mokyklą, dailės būrelį, užsiėmė kitais menais	37% VISŲ GYVENTOJŲ	70% ▲	53% ▲	49% ▲	33% ▼	31% ▼

**Kultūros sąsajos su
socialiniu kapitalu,
gyventojų
pilietiškumu ir
tapatumo aspektais**

Dalyvaujantys kultūriniame gyvenime dažniau tapatina save su Lietuvos kultūra, palaiko daugiau socialinių ryšių, yra pilietiškesni ir jaučiasi laimingesni.

„Tikrai galėčiau save pavadinti **kūrybingu žmogumi**“

54 %

„Aš turiu **5 ar daugiau draugų**, kuriuos galiu pakviesti į kultūros renginį“

31 %

„Pritariu, kad mano **asmeninis tapatumas** yra tvirtai susijęs su Lietuvos kultūra“

84 %

Visi gyventojai

Vartoję bent 4 kultūros produktus gyvai

79 % ▲

43 % ▲

89 % ▲

Dalyvavę mecenatystės, labdaros, savanorystės, bendruomeninėje veikloje

68 % ▲

48 % ▲

88 % ▲

„Padedu žmonėms, priklausantiems kitai tautinei, religinei, socialinei grupei“

„Pritariu, kad visuomenei naudinga, kuomet ji sudaryta iš **skirtingoms kultūroms** priklausančių žmonių“

Visi gyventojai

64 %

76 %

Vartoję bent 4 kultūros produktus gyvai

75 % ▲

80 % ▲

Dalyvavę mecenatystės, labdaros, savanorystės, bendruomeninėje veikloje

84 % ▲

82 % ▲

„Puoselėju savo pilietinį ir tautinį tapatumą“

78 %

„Per pastaruosius 12 mėn. buvau laimingas“

75 %

Visi gyventojai

Vartoję bent 4 kultūros produktus gyvai

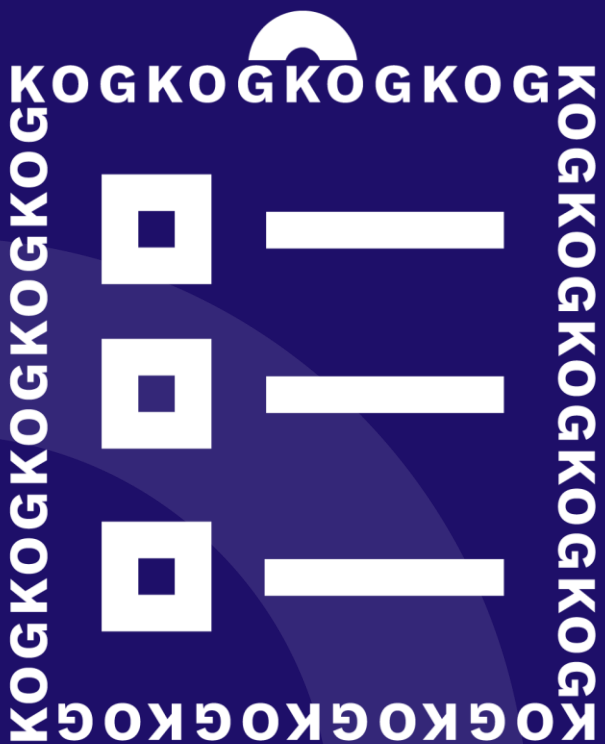
86 % ▲

83 % ▲

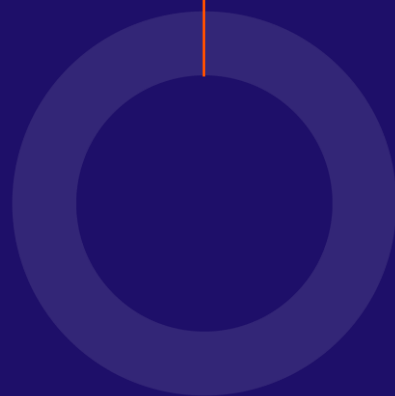
Dalyvavę mecenatystės, labdaros, savanorystės, bendruomeninėje veikloje

90 % ▲

79 % ▲

Išvados ir įžvalgos

Išvados (1)

- Pamažu didėja bendri daugumos įsitraukimo į kultūrą formų rodikliai.
- Visi vartojimo ir užsiėmimo rodikliai 2023 m. padidėjo, lyginant su 2020 m.
- 2023 m. nukrito tik vienas rodiklis – gyventojų, kurie yra dalyvavę mecenatystės ir labdaros, savanorystės, bendruomeninėje veikloje, dalis.
- Prieinamumo ir vertinimo rodikliai nesikeitė.

Išvados (2)

- Egzistuoja aiški socialinė skirtis tarp aktyviau ir mažiau aktyviai kultūrą vartojančių ir į ją įsitraukiančių, palankiau ir mažiau palankiai ją vertinančių gyventojų. Ją lemia: išsilavinimas, pajamos, užimamos pareigos, sąsaja su kultūros sritimi, daugeliu atveju amžius, neretai lytis.
- Įsitraukimo į kultūrą aktyvumas priklauso nuo kultūrinio konteksto, apimančio ir pažintį su kultūra vaikystėje.
- Norint, kad kultūra pasiektų visus, neužtenka kultūros ir informacijos apie ją prieinamumo – reikia tikslinių pastangų pasiekti mažiau į kultūrą įsitraukusias grupes. Pavyzdys: nemokamas muziejų lankymas, kuriuo dažniau naudojasi ir taip aktyviau kultūrą vartojančios grupės.
- Savanorystė ir kitoks socialinis dalyvavimas ir net pasyvesnis kultūros vartojimas yra susiję su socialiniu kapitalu ir pilietiškumu, asmeniniu laimės jausmu.

Ačiū už dėmesį!